

УДК: 636.4.082

М. Г. Повод
доктор сільськогосподарських наук
О. М. Храмкова
аспірант

Дніпропетровський державний аграрно-економічний університет

СПЕРМОПРОДУКТИВНІСТЬ КНУРІВ ЗАРУБІЖНОЇ СЕЛЕКЦІЇ

Актуальність проблеми. Важливим елементом, що забезпечує ефективну роботу галузі свинарства з отриманням рентабельної продукції є відтворення свиней. Прогресивним методом відтворення свинного поголів'я є штучне осіменіння свиней, який дає змогу за рахунок інтенсивного максимального використання кнурів-поліпшувачів дуже швидко і в короткі строки масово покращити продуктивні якості свиней. При цьому в декілька разів збільшився вплив кнурів-поліпшувачів на загальну продуктивність стада, тому важливо особливо чітко дотримуватись високих вимог при виборі кнурів-плідників після їх оцінки [2–4].

При відборі кнурів для використання в умовах інтенсивної технології особливу увагу звертають на якість сперми, її кількість і здатність до зберігання. Всі ці показники суто індивідуальні, але тим не менше існують і породні відмінності в спермопродукції кнурів, які слід враховувати при організації штучного запліднення [1].

Поряд із створенням оптимальних умов годівлі та утримання тварин важливе місце належить ефективному використанню існуючих вітчизняних та зарубіжних порід свиней у різних системах розведення. Встановлено переваги кращих зарубіжних генотипів свиней над вітчизняними аналогами. Але ареал популяцій розширюється, нові генотипи уже позбавлені деяких вад, мають інші показники продуктивності. Крім того, ще недостатньо вивчені у кнурів-плідників зарубіжної селекції якісні і кількісні показники спермопродукції, насамперед в умовах промислових свинокомплексів [5].

Мета досліджень. Метою наших досліджень було вивчити окремі показники якості спермопродукції кнурів зарубіжної селекції та порівняти їх.

Результати досліджень. Дослідження проводились за схемою, представленою в таблиці 1.

Таблиця 1

Схема дослідю

№ групи	Назва групи	Генотипи кнурів	Кількість тварин у групі
I	контрольна	йоркшир	4
II	дослідна	ландрас	4
III	дослідна	дюрок	4
IV	дослідна	п'єтрен	4
V	дослідна	макстер	4

За весь період тестування були досліджені еякуляти кнурів-плідників різних генотипів. Як видно з наведених даних (табл. 2) усі кнури виділяють повноцінний еякулят, а якість спермопродукції відповідає всім мінімальним вимогам чинної методики штучного осіменіння свиней [6].

Таблиця 2

Спермопродуктивність кнурів зарубіжної селекції

№ групи	Генотип	Об'єм еякуляту, мл	Концентрація, млн/мл	Активність, балів	Кількість доз
I	йоркшир	332,6 ± 10,9	428,1 ± 8,8	8,1 ± 0,08	37,8 ± 1,3
II	ландрас	220,2 ± 8,0***	511,6 ± 11,4***	7,2 ± 0,11***	25,9 ± 0,9***
III	дюрок	171,5 ± 4,2***	598,6 ± 8,8***	7,9 ± 0,06*	26,4 ± 0,7***
IV	п'єтрен	222,2 ± 3,4***	587,3 ± 8,2***	7,2 ± 0,03***	30,8 ± 0,5***
V	макстер	265,2 ± 3,7***	480,6 ± 6,4***	7,2 ± 0,04***	30,2 ± 0,5***

Примітки: * - $P > 0,95$; ** - $P > 0,99$; *** - $P > 0,999$.

У результаті проведеного аналізу встановлено різноякісність еякулятів кнурів-плідників досліджуваних генотипів. При цьому за об'ємом еякуляту вірогідно кращими виявились кнури породи данського йоркшира, які за цим показником переважали ровесників синтетичної лінії макстер французької селекції на 25,4 %, кнурів породи п'єтрен французької селекції на 49,7 %, данських ландрасів на 51,0 % та дюроків на 93,9 %. Найвища концентрація спермій в 1 мл еякуляту спостерігалася у кнурів породи дюрок 598,6 млн/мл, які переважали за цим показником аналогів французького п'єтрена на 11,3 млн/мл, данського ландраса на 87,0 ($P > 0,999$) млн/мл, кнурів синтетичної лінії макстер на 118,0 млн/мл ($P > 0,999$) та кнурів данського йоркшира на 170,5 млн/мл ($P > 0,999$).

Висновок. На основі проведених досліджень встановлено перевагу кнурів контрольної групи (данський йоркшир) за такими показниками спермопродукції, як об'єм еякуляту, активність спермій та кількість доз. Стосовно концентрації сперми – можна відмітити перевагу кнурів породи дюрок, у яких вона становила 598,6 млн/мл, що на 170,5 млн/мл більше ніж у тварин контрольної групи.

Бібліографія

1. Бажов Г. М., Комлацкий В. И. Биотехнология интенсивного свиноводства.— М.: Росагропромиздат, 1989.— 269 с.: ил
2. Басовський М. З., Рудик І. А., Буркат В. П. Вирощування, оцінка і використання плідників / М. З Басовський, І. А. Рудик, В. П. Буркат // К.: Урожай, 1992. – 210 с.
3. Жильцова Л. С. Влияние условий содержания хряков-производителей на их клинико-физиологическое состояние и спермопродукцию: Автореф. дис. канд. с.-х. наук. Жильцова Л. С. - Дубровицы, 1970. – 17 с.
4. Коваленко В. Ф. Підвищення репродуктивної здатності свиней / В. Ф. Коваленко // К.: Урожай, 1985. – 94 с.
5. Стрижак Т.А. Відтворювальна здатність кнурів-плідників порід ландрас і велика біла зарубіжної та вітчизняної селекції в умовах племінного заводу промислового комплексу / Т.А. Стрижак, О.С. Мірошнікова, І.М. Мартинюк/Аграрний вісник Причорномор'я. – Одеса, 2011. – Вип. 58. – С. 89–92.
6. Інструкція із штучного осіменіння свиней. – К.: Аграрна наука, 2003. – 56 с.